

سیمینار بین المللی دو روزه به مناسبت 1150 سالروز رودکی سمرقندی در ولایت هرات

هر که ناموخت از گذشت روزگار   نیز ناموزد زهیچ آموزگار

هرات شهر علم و دانش و عروس شهرهای عصر تیموریان میزبان ده ها شاعر، نویسنده و پژوهشگر
زبان و ادبیات فارسی و تجلیل از سلطان شاعران زبان فارسی ابو عبدالله رودکی سمرقندی بود

بوی جوی مولیان آید همی   یاد یار مهربان آید همی

به ابتکار وزارت امور خارجه افغانستان سیمینار دو روز ای به مناسبت 1150 سالروز ابو عبدالله ابن
جعفر محمد رودکی سمرقندی در روزهای 25 و 26 اکتوبر 2008 در سالون خواجه عبدالله انصاری
ولایت هرات برگزار گردیده بود که در آن ده ها تن از شعرا دانشمندان زبان و ادبیات فاری و
پژوهشگران داخلی و خارجی اشتراک ورزیده بودند.
از کشور جمهوری تاجیکستان آقای اکرام الدین نعمت اوف مشاور ارشد وزیر خارجه تاجیکستان و چند
شخصیت ادبی دیگر و همچنین گروه موسیقی سنتی تاجیکستان که چندین برنامه متنوع در هرات
اجرا نمود و از جمهوری اسلامی ایران دکتر فدا حسین مالکی سفیر جمهوری اسلامی ایران در کابل ،
غلام رضا اسداللهی منشی کمیسیون قضای مجلس شورای اسلامی ایران و عضای جنرال قونسلگری
ایران در هرات و هئیت عالی رتبه افغانستان آقای دوکتور رنگین دادفر سپننا وزیر خارجه و تعدادی از
مامورین ارشد وزارت خارجه آقایان عبدالغفور آرزو ، غلام سخی غیرت مدیر انیستیتوت دیپلوماسی
وزارت امور خارجه ، فضل الرمان فاضل ، محمد یوسف اعتبار ، محمد حلیم تنویر مشاور وزارت
اطلاعات و فرهنگ و شخصیت های فرهنگی افغانستان دوکتور سید مخدوم رهین سفیر کبیر ج.ا.ا در
جمهوری هندوستان سید حسین انوری والی ولایت هرات ، غلام نبی فراهی معین وزارت اطلاعات و
فرهنگ افغانستان و استاد رهنورد زریاب نویسنده ، استاد زلمی هواد مل ، استاد پرتو نادری شاعر ،
اسدالله حارس استاد دانشگاه کابل ، استاد بیژن سلجوقی استاد غلام یحیی فرهنگ ، استاد صالح محمد
دوراندیش و از حوزه شرق شناسان استادان محمد اسحاق موحدی ، شریف الله شریف ، محب بارش ،
سید مسعود حسینی هروی استاد عبداباری راشد رییس اکادمی علوم افغانستان ، استاد رجایی مسؤل
انجمن ادبی هرات ، استاد منیر رئیس دانشکده ادبیات هرات ، دهزاد کهدستانی و تعدادی زیادی از
استادان دانشگاه هرات و سایر دانشگاه های افغانستان و ده ها خبرنگار داخلی و خارجی اشتراک نموده
بودند بخشی از گرداندگی سیمینار به عهده خانم منیژه باختری رییس دفتر مقام وزارت خارجه افغانستان
بود .

سیمینار باتلاوت قران کریم آغاز و سپس سرود ملی که به احترام آن همه برخواستند و بعدا پیام رئیس
جمهور کرزی توسط آقای غلام نبی فراهی معین وزارت اطلاعات و فرهنگ با ادامه این جملات آغاز
نمود مردم افغانستان خود را شادمان و سرافراز احساس میکنند که سیمینار بین المللی قافله سالاران
ادبی فارسی دری رودکی نام دار در کشور مان برگزار شده و امیدوارم این سیمینار در راه گسترش
هرچه بیشتر روابط بین الملل و کشورهای منطقه مثمر واقع گردد در فرجام به مهمانان عزیز و اشتراک
کننده کشور های جمهوری اسلامی ایران و جمهوری تاجیکستان و دیگر مهمانان خوش آمد میگویم .
سخنان دکتر سپننا وزیر خارجه افغانستان با این جملات آغاز گشت به هرات شهر فرهنگی افغانستان
و گوهر خراسان خوش آمدید افتخار مهمان داری شما را داشتن فرصت بزرگی است که بتوان امید را در
دلهای باشندگان سر زمین های مان برای رسیدن به همدلی بیشتر زنده کرد.

تصمیم روسای جمهور کشورهای مان برای بزرگداشت 1150 سالگرد سخن سرای بزرگ زبان فارسی ابو عبدالله جعفر محمد رودکی در راستای نزدیکی کشورمان تأثیر عمیقی بر جای خواهد گذاشت.

آقای سید حسین انوری والی هرات ضمن اظهار تشکر از وزارت امور خارجه ، هرات را بدون شک محل ارزشمندی برای برگزاری استاد سخن رودکی سمرقندی دانست وی افزود رودکی شاعر و استاد شاعران آغاز قرن چهارم هجری قمری است وی نخستین شاعر بزرگ در زبان فارسی میباشد اورا پدر شعر فارسی میدانند رودکی در شعر و موسیقی مقام والای داشت افسونگری شعر اش و نوازندگی موسیقی اش بر ابو نصر سامانی چنان تأثیر گذاشت ، که پس از شنیدن بوی جوی مولایان آید همی با پای برهنه شیراز را به طرف بخارا ترک کرد.

آقای دوکتور فدا حسین مالکی سفیر جمهوری اسلامی ایران صحبت خود را با این شعر آغاز نمود
گر کسی پرسد ترا کز شهرها خوشتر کدام ..... گرجوایی راست خواهی داد اورا گوهریست
این جهان چون بهردان دروی خراسان چون صدف .... در میان آن صدف شهر هرات چون گوهر است
رودکی و امثال رودکی به تمام جهان تعلق دارند بیش از هزار سال از زندگی و از رحلت این بزرگمرد تاریخ شعر و ادب و موسیقی میگذرد ولی رمز و راز زندگی این شاعر پرآوازه مشخص نیست زندگی رودکی را به سه مرحله قابل تفصیر و بیان است در دوران نوجوانی و در سنین پایین حافظ قرآن یعنی انس به خداوند یعنی معنویات الهی نفوذ در قلب چنین انسانی و در چنین سنی از همان زمان هم به لحاظ همین خصوصیات شروع به شعرخوانی میکند و در دنیای جوانی و در بهترین شرایط آن زمان اما در دوره اخیر و در پایان زندگی شما مشکلات رودکی را در اشعار شوریده و پریشان اش مشاهده مینمایید.

ما کشور های فارسی زبان اعتقاد داریم که ستاره گان آسمان ما چه رودکی چه حافظ چه فردوسی و چه جامی در تمام دوران با انسان ها با بشریت حرف میزنند.
مشاور وزارت امور خارجه تاجیکستان آقای اکرام الدین نعمت اوف در ادامه سخنان خود چنین گفت
دوستان گرامی ! اولتر از همه از طرف هیئت جمهوری تاجیکستان از وزارت امور خارجه افغانستان تشکر و قدردانی میکنیم که ما را در شهر باستانی هرات در تجلل از بزرگداشت رودکی دعوت کردند
طوری که ذکر شد این همایش بر اساس بیانیه مشترک وزیران خارجه سه کشور در نشست که در روزهای نوروز امسال در شهر دوشنبه بوقع پیوست به توافق رسیدند که همایش آینده سه کشور فارسی زبان در شهر تاریخی هرات برگزار گردد این خیلی خوب است و این را به فال نیک میگیرم که توافق نامه های سه کشور هم زبان و هم فرهنگ که دارای تاریخ و فرهنگ مشترک و دوستی و برادری هستند شروع میگردد آقای نعمت اوف سخن خود را در رابطه به موضوعات دیگر که همه اش سخن از دوستی و همکاری مشترک با کشور های همزبان و هم فرهنگ بود ادامه داد وی سخنان خود را با بیان این شعر از رودکی پایان داد .

هیچ گنجی نیست از فرهنگ بهی تا توانی رو بر این گنج نهی

کارشناسان امور فرهنگی افغانستان ابتکار وزارت امور خارجه افغانستان را مبنی بر تجلیل از استاد سخن ابو عبدالله ابن جعفر رودکی یک عمل نیک و خجسته میدانند خصوصا که انتخاب بزرگداشت از این استاد سخن شهر باستانی هرات در نظر گرفته شده است.
گرچه مقالات ارزشمند آقایان دوکتور سید مخوم رهین ، استاد رهنورد زریاب ، استاد عبدالغفور آرزو ، غلام سخی غیرت ، اسداله حارس ، استاد عبدالباری راشد رئیس اکادمی علوم افغانستان ، استاد محب بارش ، استاد بیژن سلجوقی ، فضل الرمان فقیهی ، محمد اسحاق موحدی ، غلام یحی فرهنگ ، صالح محمد دوراندیش ، سید مسعود حسینی هروی ، استاد زاهده غفوری استاد مریم ظریف ، استاد سخا شاعر و نویسنده ، استاد رهیاب معاون دانشگاه هرات و ده ها استاد شاعر ، نویسنده و پژوهشگر دیگر به خوانش گرفته شد و همچنین پیام های به سیمینار مواصلت نموده بود که متأسفانه امکان نوشتن آن میسر نگردید.

گروه موسیقی رادیو افغانستان شعر بوی جوی مولیان آید همی را با آهنگ لذب بردند موسیقی افغانی چنان اجرا نمود که همه مهمانان از آن تعداد اشعار رودکی را از یکصد هزار تا صدها هزار تخمین میکنند . موضوع دیگر نابینایی رودکی بود که مورد بحث پژوهش گران قرار گرفت اکثرا عقیده داشتند که رودکی کورمادر زاد نیوده است و بعد ها به عوامل گوناگون روشنایی چشمش ضعیف یا احتما کور شده باشد . بعضی از درخواست های قطعنامه سیمینار همایش رودکی در هرات و پیشنهادات

نامگزاری یکی از شاهراه های هرات بنام رودکی
نام گزاری تالار رودکی در دانشگاه هرات
نام گزاری یکی از لیسه های هرات بنام رودکی
نام گزاری کتابخانه دانشگاه هرات بنام رودکی
تأسیس بخش رودکی شناسی در اکادمی علوم افغانستان
البته این نام گزاری ها میتواند در کابل وسایر شهرهای افغانستان نیز در صورت امکان انجام شود
پیشنهاد نشر تمام مقالات و اسناد ارایه شده در سیمیناررودکی در هرات باید به زودی نشر و در دسترس فرهنگیان افغانستان و اشتراک کنندگان کشور های فارسی زبان قرار داده شود .
من خود به عنوان ناظر در سیمینار رودکی در هرات شرکت داشتم خواستم قسمتی از این صحبت ها را مختصر بنویسم از کمی وکاستی آن پوزش میخوام .

محمود منجم زاده هرات شنبه و یکشنبه 4 و 5 عقرب 1387 مصادف به 25 و 25 اکتوبر 2008 میلادی